

РЕЦЕНЗИЈА

НА РАКОПИСОТ „МЕЃУНАРОДНИ ОДНОСИ И ДИПЛОМАТИЈА” - СКРИПТА
ОД ДОЦ. Д-Р АНЕТА СТОЈАНОВСКА-СТЕФАНОВА

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитетот „Гоце Делчев” – Штип, како и врз основа на Одлуката број 2102-235/8 од 12.10.2021 година, донесена на 252. редовна седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за туризам и бизнис логистика, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- д-р Ана Никодиновска-Крстевска, вонреден професор на Правен факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип;
- д-р Дејан Маролов, вонреден професор на Правен факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип

за изготвување на извештај - рецензија на ракописот за е-скрипта со наслов „Меѓународни односи и дипломатија” од авторката доц. д-р Анета Стојановска-Стефанова, наменет за студентите на прв циклус студии на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев” - Штип.

По прегледувањето на ракописот до Наставно-научниот совет Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев” - Штип го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Ракописот со наслов „Меѓународни односи и дипломатија” е подготвен според стандардната методологија за изработка на ракописи во согласност со Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев” - Штип. Исто така, обемот и содржината на ракописот ги задоволуваат критериумите и одредбите за бројот на часови според погоре наведениот Правилник. Материјалот во овој ракопис е поделен на десет тематски поглавја кои се предвидени со наставната програма по предметот Меѓународни односи и дипломатија.

Ракописот е наменет за студентите на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев” - Штип при реализација на наставниот предмет Меѓународни односи и дипломатија, кој се изучува на насоките Бизнис логистика, Бизнис администрација и Туризам во VII семестар, со фонд на часови 2+1+1.

Податоци за обемот на ракописот: Ракописот со наслов „Меѓународни односи и дипломатија” од авторката доц. д-р Анета Стојановска-Стефанова е наменет за студентите на прв циклус студии на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев” – Штип. Преку овој ракопис студентите ќе може да стекнат знаења и да стекнат аналитички вештини и компетенции потребни за совладување на предметната материја, со цел реализација на наставните содржини по соодветната наставна програма. Скриптата се состои од 151 страница, систематизирани во десет тематски поглавја. Ракописот е пишуван на македонски јазик, во А4 формат со нормален проред, употребен е фонт Arial, големина на буквите 11. Обемот на трудот и неговата содржина ги задоволуваат критериумите според бројот на часови и според одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

Податоци за постоење на ист или сличен наслов: Ракописот е напишан на едноставен и разбирлив јазик, со јасна стручна терминологија. Трудот, според содржината и начинот на обработка, претставува дело во кое на оригинален начин е опфатена комплексноста на проблематиката поврзана со меѓународните односи и дипломатијата и современите предизвици со кои се соочуваат. Во нашата држава постојат други ракописи кои на информативен начин обработуваат една или дел од застапените теми. Сепак, трудот претставува оригинален научен опус во кој се опсервираат одблиску процесите и ја доловува наставната содржина за реализација на соодветниот предмет. Според сознанијата на рецензентите, во досегашното издаваштво на Универзитетот „Гоце Делчев” - Штип друг ракопис (скрипта) со овој наслов не е објавен.

Краток опис на содржината: Ракописот е структуриран со цел полесно да ги воведете студентите во дисциплината, разјаснувајќи ги сите актери кои се значајни за функционирањето на меѓународните односи. Ракописот има десет поглавја.

Првото поглавје е насловено *Државите во меѓународните односи*. Авторката ја претставува државата како субјект на меѓународното право, преку нејзините елементи: население, територија, власт, суверенитет и способност да стапува во односи со други субјекти на меѓународното право.

Во второто поглавје *Видови држави и форми на здружување на народите во меѓународните односи* се претставени видовите држави, функциите и надлежностите на државите, како и формите на здружување на народите во меѓународните односи.

Третото поглавје е насловено *Правото на народите на самоопределување* го претставува човекот кој се наоѓа во средиштето на меѓународните односи, како и меѓународно-правната заштита на човекот низ актите кои се донесени. Со посебно внимание се претставува правото на народите на самоопределување како колективно човеково право.

Четвртото поглавје со наслов *Признавање на државата во меѓународното право и меѓународните односи* ги обработува теориите и методите за признавање на државата во меѓународното право и меѓународните односи, како и правилата кои важат за признавање на државите во меѓународниот поредок.

Во петтото поглавје со наслов *Дипломатски и конзуларни работи* е претставена дипломатијата и нејзината улога во меѓународните односи. Претставена е и работата на дипломатско-конзуларните мисии преку Виенските конвенции.

Шестото поглавје е насловено *Теории за водење на меѓународните односи* се прикажани доминантните и алтернативните теории за водење на меѓународните односи.

Во седмото поглавје со наслов *Меѓународни организации* се претставени меѓународните организации како субјекти на меѓународното право, Организацијата на Обединетите нации, како и со постапката за членство на државите во Обединетите нации.

Во осмото поглавје насловено *Облици на организација на моќта во меѓународното општество* се претставени теми за правото, моќта и политиката во меѓународното општество. Прикажани се и правата и должностите на државите во меѓународните односи, како и улогата на Обединетите нации во справување со законите за мирот и безбедноста.

Во деветтото поглавје со наслов *Глобализациски процеси во меѓународните односи* авторката ја претставува глобализацијата, пред сè политичката глобализација, делувањата на државите и нивните дипломатии во услови на глобализација, како и прашања поврзани со создавањето и појавата на глобална култура и глобална цивилизација.

Во десеттата тематска единица насловена *Современи предизвици во меѓународните односи и дипломатијата* се претставени современите случувања пред кои се исправени дипломатијата и меѓународните односи.

Материјата во десетте поглавја е презентирана со јасен, студиозен, стручно-методолошки пристап и низ табеларни и графички примери. Во разработка на поставените теми во трудот, авторката со разбирлив и стручен академски стил на пишување пристапува кон структурирање на проблематиката и користениот материјал во конечното обликување на трудот што е пред нас. Поради ваквиот стил и модел на презентираниот материјал се очекува студентите без тешкотии да ја совладаат оваа материја.

Согласно со горенаведените констатации, а врз основа на детално анализирање на содржината на ракописот, го даваме следниов

ЗАКЛУЧОК

Материјата обработена во е-скриптата со наслов „Меѓународни односи и дипломатија“ во целост ги задоволува потребите на наставниот план и програма по предметот предвидена за студентите на прв циклус студии на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Како рецензенти на овој ракопис, цениме дека скриптата е конципирана и напишана на соодветен и разбирлив начин.

Приложениот ракопис во целост ги задоволува критериумите и условите за издавање скрипта според Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип. Со оглед на изложеното, на Наставно-научниот совет на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип со задоволство му **препорачуваме ракописот „Меѓународни односи и дипломатија“ од доц. д-р Анета Стојановска-Стефанова да биде издаден како скрипта.**

РЕЦЕНЗЕНТИ

**Д-р Ана Никодиновска, вонреден професор
на Правен факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, с.р.
Д-р Дејан Маролов, вонреден професор на Правен факултет,
Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, с.р.**